

BPV goed geregeld?

Een extra uitleg bij de
praktijkovereenkomst

Inhoud

Inleiding	3
1. Hoe belangrijk is de POK eigenlijk?	5
2. Wat moet er in de POK staan?	6
2.1 De administratieve gegevens	6
2.2 De algemene voorwaarden	8
2.3 De begeleiding	8
2.4 De eindtermen	10
2.5 De beoordeling	11
2.6 Voortijdig einde van de POK	11
2.7 Manier van voortijdig beëindigen van de POK	13
3. Staat er nog meer in de POK?	15
3.1 Een ongeluk tijdens je stage	15
3.2 De WA-verzekering	15
3.3 Aansprakelijkheid	16
3.4 Stagevergoeding	17
3.5 Stagefondsen	18
Checklist en tips	19
Waar staat de JOB eigenlijk voor?	21

Inleiding

Voor je ligt de brochure “BPV, goed geregeld?”.

Deze brochure is bedoeld als extra uitleg bij de praktijkovereenkomst (kortweg: POK). Uit onderzoek van de JOB blijkt dat het taalgebruik in de POK vaak erg moeilijk is. Veel mbo-ers weten dan ook niet waar ze hun handtekening onder zetten. We hopen dat deze brochure je helpt om de praktijkovereenkomst beter te begrijpen. Mocht je na het lezen nog vragen hebben, neem dan gerust contact op met de mbo-consulenten van de JOB. Ze zijn van maandag tot en met donderdag tussen 12.00 en 17.00 bereikbaar op 020-3302614.

De praktijkovereenkomst is een (stage-)contract dat geldig is tussen jou, de school en het leerbedrijf. De Wet Educatie en Beroepsonderwijs (kortweg: WEB) regelt alles voor het middelbaar beroepsonderwijs. In artikel 7.2.8. van de WEB staat wat er in ieder geval in de POK moet staan. Daarnaast heeft de JOB in 2004 onderzoek gedaan naar de POK. Hierdoor is de JOB veel te weten gekomen over zaken die in de POK staan. Op basis van die informatie is deze brochure samengesteld. In deze brochure kun je per onderwerp lezen wat er in de WEB staat. Achterin vind je een handige checklist met tips waar je op moet letten voordat je de POK tekent en dingen die in ieder geval **niet** in de POK horen te staan.

TIP

Mochten er in jouw praktijkovereenkomst dingen staan die niet in deze brochure worden besproken of heb je na het lezen nog vragen? Neem dan gerust contact op met de mbo-consulenten van de JOB. Surf voor meer informatie naar www.job-site.nl of mail naar consulenten@job-site.nl

1. Hoe belangrijk is de POK eigenlijk?

De POK is het contract dat jij met de school en het leerbedrijf tekent als je op stage gaat. Hierin staan de rechten en plichten van jou, de school en het leerbedrijf. Als je eenmaal je handtekening hebt gezet, dan ben je verplicht om je aan de afspraken in de POK te houden. De POK kan dus belangrijker zijn dan je denkt. Want als jij je niet aan de bepalingen in de praktijkovereenkomst houdt, kun je in het ergste geval van je stage worden gestuurd. De POK kan zelfs bewijsmateriaal zijn voor de rechter! Lees de POK daarom goed door voordat je hem ondertekent en bewaar hem goed want je weet maar nooit...

TIP

De praktijkovereenkomst die jij ondertekent, is afgeleid van een model contract dat voor de hele school geldig is. Maar de praktijkovereenkomst is een zogenaamd "privaat contract." Dat betekent dat jouw POK er niet precies hetzelfde uit hoeft te zien als die van je klasgenoten! Je moet de POK dus altijd zelf goed doorlezen voordat je hem ondertekent.

2. Wat moet er in de POK staan?

De POK bestaat uit twee delen; de administratieve gegevens en de algemene voorwaarden. Onder de administratieve gegevens valt de praktische informatie zoals de naam van de school, jouw naam en adres en bijvoorbeeld je geboortedatum. De algemene voorwaarden zijn onderverdeeld in kleine stukjes, die worden ook wel artikelen genoemd. De algemene voorwaarden gaan over rechten en plichten. Daarnaast hebben een aantal scholen een aparte POK voor BOL en BBL deelnemers. Waar er belangrijke verschillen voor BOL en BBL deelnemers zijn, wordt dat in deze brochure besproken.

2.1 De administratieve gegevens

Volgens de WEB moet het duidelijk zijn wat de duur en de omvang van je stage is. Let hier goed op want de duur en de omvang zijn twee verschillende dingen! De duur wordt aangegeven door een begin- en een einddatum. De omvang moet worden weergegeven in het aantal uren dat je stage moet lopen. Dat kan per week, per maand of zelfs voor de hele periode dat je stage loopt worden afgesproken. Het ziet er ongeveer zo uit:

Begindatum BPV:.....

Einddatum BPV:.....

Aantal klokuren:

De praktijkovereenkomst is pas geldig als alle partijen de POK hebben ondertekend. Vergeet daarom niet je POK te ondertekenen en controleer ook of de school en het leerbedrijf hun handtekening hebben gezet. Let ook op of je alle informatie hebt gekregen. Als je een BBL opleiding volgt, moet de POK ook door het Kenniscentrum (KBB) worden getekend. Vroeger heette een kenniscentrum een LOB. In sommige praktijkovereenkomsten wordt die naam nog steeds gebruikt.

INFO

Een kenniscentrum is de vereniging van alle leerbedrijven in een bepaalde sector, bijvoorbeeld administratie. In totaal zijn er negentien kenniscentra. Een kenniscentrum verzorgt de “accreditatie” van een bedrijf. Dat betekent dat een bedrijf van het kenniscentrum toestemming moet krijgen om leerbedrijf te zijn. Dat is wettelijk verplicht in het mbo. Je kunt dus niet zomaar ergens stage lopen, het bedrijf moet een erkend leerbedrijf zijn. Ieder bedrijf kan erkend leerbedrijf worden. Kijk voor meer informatie op www.colo.nl

2.2 De algemene voorwaarden

Tot nu toe hebben we het alleen over de administratieve gegevens gehad. Die gegevens zijn nodig zodat iedereen weet wie er afspraken met elkaar maken, wanneer die afspraken geldig zijn en waar het contract precies over gaat. Maar er staat veel meer in de POK, namelijk de rechten en plichten van jou, het leerbedrijf en van de school. Dit wordt vaak de algemene voorwaarden of de algemene bepalingen genoemd. In artikel 7.2.8. van de WEB staat dat er ten minste afspraken in de POK moeten staan over:

- De begeleiding
- De eindtermen
- De beoordeling van die eindtermen
- Voortijdige beëindiging van de praktijkovereenkomst.

2.3 De begeleiding

Als je stage gaat lopen in een bedrijf, moet je natuurlijk wel weten wat je daar gaat doen. Verder is het ook belangrijk dat je tijdens je stage dingen leert waar je op school ook wat aan hebt en andersom. Dit kun je natuurlijk niet helemaal alleen, daar heb je begeleiding bij nodig. Je hebt recht op een begeleider vanuit de school en vanuit het leerbedrijf. Hier moeten goede afspraken over worden gemaakt. De regels over begeleiding staan vaak in een apart document, de OER (onderwijs- en examenregeling). Bij sommige scholen staat deze informatie niet in de OER maar in de stageguides. Overall

waar in deze brochure over de OER wordt gesproken, wordt ook de stagegids bedoeld. Het is nogal zinloos als er in de praktijkovereenkomst precies hetzelfde wordt gezegd als in de OER. Daarom verwijzen veel scholen in de POK dan ook naar de OER. Er staat dan iets als:

“de onderwijsinstelling wijst een begeleider aan en het leerbedrijf wijst een praktijkopleider aan. Voor de regels met betrekking tot de begeleiding, wordt verwezen naar het onderwijs- en examenreglement. De deelnemer verklaart kennis te hebben genomen van dit document.”

Het is natuurlijk heel handig dat de school al die regels niet twee keer hoeft op te schrijven (en dat jij ze niet twee keer hoeft te lezen). Toch moet je hier mee uitkijken. De bovenstaande zin zegt namelijk dat jij, als jij je handtekening onder de POK zet, zegt dat je precies weet wat er in de OER staat en dat je het eens bent met de inhoud van deze regels terwijl je die misschien nog nooit hebt gelezen. Dat hoeft geen probleem op te leveren, en dat is vaak ook niet zo, maar het kan wel tot problemen leiden. In de OER kan bijvoorbeeld staan dat je stagebegeleider vanuit de school niet langskomt bij het leerbedrijf. Het is natuurlijk wel handig om dit te weten voordat je aan je stage begint, zeker als jij wil dat hij wel langskomt. Als je wilt weten wat je precies van je begeleiders kunt verwachten, vraag dan **voordat** je de POK tekent of je de OER of de stagegids mag inzien.

TIP

Bij veel scholen kun je individuele afspraken maken over de begeleiding. Als je daar behoefte aan hebt, vraag dan aan de stagedocent van jouw school of er ook over jouw begeleiding individuele afspraken kunnen worden gemaakt. Het is bijvoorbeeld handig om af te spreken op welke dagen je stagedocent bereikbaar is of hoe vaak hij bij het leerbedrijf langskomt.

2.4 De eindtermen

In de eindtermen is beschreven wat jij aan het eind van je stage moet kennen en kunnen. In de meeste praktijkovereenkomsten staat hier een hele algemene bepaling over als:

“tijdens de stage moeten de landelijke eindtermen zoals in de OER beschreven staan worden gehaald”

Maar wat jij nu precies moet leren en wat voor werk je daarvoor tijdens je stage moet doen, wordt vaak niet in de POK afgesproken. Natuurlijk kan er in de POK niet precies per minuut worden opgeschreven wat jij allemaal moet gaan doen. Zeker als je voor langere tijd stage gaat lopen, is dat soms nog niet eens duidelijk. Toch is het goed om algemene afspraken te maken over wat je tijdens je stage gaat doen. Dat kan bijvoorbeeld door een functieomschrijving in de POK op te nemen. Daarnaast kun je ook afspreken welke taken je onder andere gaat

doen. Vraag aan je stagedocent of het mogelijk is om concrete afspraken in de POK te maken. Dit is heel belangrijk want als tijdens je stage blijkt dat je alleen maar mag kopiëren en afwassen terwijl je iets heel anders hoort te leren, dan kun je terugvallen op de afspraken die er in de POK zijn gemaakt.

2.5 De beoordeling

Ook voor de beoordeling wordt er vaak verwezen naar de OER. In de POK staat dan iets als:

“Het bevoegd gezag bepaalt of de deelnemer de eindtermen heeft gehaald”

Dit betekent dat de onderwijsinstelling uiteindelijk bepaalt of jij je stage wel of niet hebt gehaald. In de praktijk wordt daar ook het oordeel van de begeleider van de stageplaats bij betrokken. Vaak staat er in de OER ook hoe de beoordeling precies in zijn werk zal gaan. Maar je kunt natuurlijk altijd de naam vragen van de eindbeoordelaar op school. Sommige scholen vermelden bovendien ook in de POK op basis van welke opdrachten je een cijfer krijgt. Vraag aan je begeleider of hier ook afspraken over kunnen worden gemaakt, dan kom je straks niet voor verassingen te staan.

2.6 Voortijdig einde van de POK

Het is natuurlijk niet te hopen dat het gebeurt, maar als er problemen zijn op je stageplaats, dan kan de stage

voortijdig worden afgebroken. Hieronder worden de verschillende mogelijkheden besproken.

1. Je wordt door het stagebedrijf weggestuurd.

Het stagebedrijf kan om verschillende redenen besluiten om de POK voortijdig te verbreken. Een voorbeeld is dat het leerbedrijf vindt dat jij je niet aan de afspraken hebt gehouden die er in de praktijkovereenkomst staan. Bijvoorbeeld omdat je iedere dag te laat komt of omdat jij je niet aan de gedragsregels hebt gehouden die er in het bedrijf gelden. Als de POK door jouw schuld wordt verbroken, dan zul je zelf op zoek moeten gaan naar een nieuw leerbedrijf.

2. De school besluit dat je ergens anders stage moet lopen.

Het kan gebeuren dat het leerbedrijf waar jij stage loopt, niet meer aan de regels voldoet om leerbedrijf te mogen zijn. Bijvoorbeeld als blijkt dat er helemaal geen begeleiding is. Wanneer dit gebeurt, is er sprake van overmacht. De school en het kenniscentrum moeten er dan alles aan doen om een vervangende stageplaats voor jou te vinden.

3. Jij besluit zelf dat je je stage wilt verbreken.

Niet in iedere POK wordt even duidelijk aangegeven dat ook jij het recht hebt om de praktijkovereenkomst voortijdig te verbreken. Vaak staat er iets als:

“indien een der partijen om zwaarwegende omstandigheden besluit de praktijkovereenkomst eerder te verbreken”

De bovenstaande zin zegt dat jij dus ook kunt besluiten om de POK eerder te verbreken. Jij bent namelijk een van de partijen die de praktijkovereenkomst heeft ondertekend. Er moet dan wel sprake zijn van “zwaarwegende omstandigheden”. Je kunt dus niet besluiten om eerder te stoppen met je stage omdat je het gewoon niet leuk vindt. Een reden kan bijvoorbeeld zijn dat jij wordt lastiggevallen door een collega. Je kunt je stage niet zomaar voortijdig verbreken door gewoon weg te lopen. Hoe dat dan wel kan, lees je hieronder.

2.7 Manier van voortijdig beëindiging van de POK

Er moet ook worden vermeld hoe de POK voortijdig moet worden beëindigd. Dit wordt vaak de procedure genoemd. Als er een probleem is ontstaan tijdens je stage waardoor jij, de school of het leerbedrijf vindt dat de stage moet worden verbroken, is het natuurlijk goed om daar eerst eens rustig over te praten. In veel gevallen vindt er dan een gesprek plaats tussen jou, de praktijkdocent en de praktijkbegeleider. Het is natuurlijk altijd het beste om te kijken of er afspraken kunnen worden gemaakt zodat jij je stage toch nog af kunt afmaken. Maar als er uit het gesprek blijkt dat dit niet mogelijk is, dan stopt je stage ook echt. Dit moet dan schriftelijk worden bevestigd. Dat betekent dat de afspraak om te stoppen met je stage, op papier wordt gezet. Het is belangrijk om te vragen of jij daar een kopie van mag hebben zodat je kunt controleren of de

afspraken goed op papier zijn gezet. Je zult hoe dan ook op zoek moeten gaan naar een nieuwe stageplaats. Het is afhankelijk van de reden waarom je stage eerder is geëindigd, of de school en het kenniscentrum je daarbij helpen.

TIP

Als het leerbedrijf besluit de praktijkovereenkomst voortijdig te verbreken en jij bent het er niet mee eens, dan kun je daar bezwaar tegen maken. Vraag aan je stagebegeleider op welke manier je dat kunt doen. Kom je er op school niet uit, neem dan zo snel mogelijk contact op met de mbo-consulenten van de JOB!

3 Staat er nog meer in de POK?

Hierboven is besproken wat er volgens de wet in de praktijkovereenkomst moet staan. Maar dit is niet alles wat er in de POK staat. Er worden nog meer belangrijke afspraken gemaakt, bijvoorbeeld wat er gebeurt als je een ongeluk tijdens je stage krijgt. Het is heel belangrijk om te weten dat je goed verzekerd bent voor het geval dat...

3.1 Een ongeluk tijdens je stage?

Tijdens je stage kan er natuurlijk best iets fout gaan. Je kunt daarbij gewond raken, er kunnen machines van het leerbedrijf kapot gaan of je kunt een ander verwonden. Het is natuurlijk al erg genoeg als dat gebeurt maar dit soort dingen kosten ook geld. Wie betaalt het ziekenhuis, de reparatie van de machine of een nieuwe jas? Het is belangrijk om hier in de POK hele duidelijke afspraken over te maken. Dit staat meestal onder het kopje “verzekeringen en aansprakelijkheid.”

3.2 De WA-verzekering

De kosten van, bijvoorbeeld, een ziekenhuisopname of je nieuwe kleren die door een ongeluk tijdens je stage beschadigd zijn, worden meestal vergoed door de WA verzekering. Meestal sluit de school een WA-verzekering of een collectieve verzekering voor alle deelnemers af. Het kan ook zijn dat het leerbedrijf een WA-verzekering voor stagiaires heeft afgesloten. Maar, **let goed op!** De school en het leerbedrijf zijn niet verplicht zo'n

verzekering af te sluiten. Als er in de POK niets over verzekeringen staat, vraag dan altijd na door wie je wordt verzekerd. Als de school en het leerbedrijf geen verzekering voor je afsluiten, dan moet je zelf (of via je ouders) een verzekering afsluiten.

Wanneer jij naast de praktijkovereenkomst ook een arbeidsovereenkomst met het leerbedrijf hebt getekend, dan is het leerbedrijf wel verplicht om een WA-verzekering voor je af te sluiten en dan hoeft je dit zelf niet meer te doen.

TIP

Als er in de POK niets over verzekeringen staat, vraag dan altijd na door wie je wordt verzekerd. Als de school en het leerbedrijf geen verzekering voor je af willen sluiten, dan is het altijd verstandig om zelf (of via je ouders) een verzekering af te sluiten.

3.3 Aansprakelijkheid

Als de schade zo groot is, dat dit niet door de WA-verzekering kan worden betaald, dan moet iemand anders de schade betalen. Er moet dan worden gekeken wie er aansprakelijk is, dus wie er moet gaan betalen. In principe kan je stagebegeleider de machine ook kapot maken. De kosten die dit met zich meebrengt, vallen onder het bedrijfsrisico van het leerbedrijf. Dit is ook in de Nederlandse wet, het Burgerlijk Wetboek, geregeld. Als het goed is heeft het leerbedrijf hier een verzekering voor en dan betaalt die verzekeringsmaatschappij de

kosten. Maar ook als het leerbedrijf geen verzekering heeft, dan zijn zij aansprakelijk. Dat betekent dat het leerbedrijf de reparatie van de machine moet betalen. Er is één uitzondering, dat is wanneer het leerbedrijf kan bewijzen dat jij opzettelijk en bewust iets kapot hebt gemaakt. Als dat het geval is, dan ben jij aansprakelijk en dan moet jij zelf de schade betalen.

In de meeste praktijkovereenkomsten staat dan ook wel iets over de aansprakelijkheid. Maar uit het onderzoek van de JOB blijkt dat er vaak alleen staat wie er niet aansprakelijk is. Een aantal praktijkovereenkomsten vermelden zelfs dat het leerbedrijf niet aansprakelijk is. Dit is in strijd met de Nederlandse wet en klopt dus ook niet. Het is natuurlijk het beste om aan je stagebegeleider te vragen of je POK kan worden aangepast. Maar, zelfs wanneer je een POK ondertekent waarin staat dat het bedrijf niet aansprakelijk is voor schade die jij tijdens je stage mocht lijden, dan kun je het leerbedrijf in het geval van bijvoorbeeld een ongeval toch aansprakelijk stellen. De rechter bepaalt uiteindelijk wie de schade moet betalen.

3.4 Stagevergoeding

Een aantal onderwijsinstellingen regelen in de POK of je wel of geen stagevergoeding van het leerbedrijf krijgt. Een leerbedrijf is niet verplicht om jou een stagevergoeding of reiskostenvergoeding te betalen. Dat is iets waar je met het leerbedrijf afspraken over kunt maken. Dit kan in de praktijkovereenkomst staan, maar kun je ook met het bedrijf onderling afspreken. Je hebt

namelijk geen goedkeuring van de school nodig. Voor sommige sectoren is er wel iets in de CAO geregeld over een stagevergoeding. Wil jij weten of jij volgens de CAO recht hebt op een stagevergoeding? Neem dan contact op met de mbo-consulenten van de JOB.

3.5 Stagefondsen

Sommige opleidingen vragen een bijdrage van het leerbedrijf voor het stagefonds dat ook wel het BPV-fonds genoemd wordt. Het leerbedrijf is niet verplicht deze bijdrage aan de school te betalen. Het betekent ook niet dat jij geen stagevergoeding mag ontvangen. Het leerbedrijf kan ervoor kiezen om de vergoeding aan jou in plaats van aan de school te betalen, allebei te betalen of geen van beiden. Zijn er in jouw POK dingen onduidelijk over de vergoeding of het schoolfonds, aarzel dan niet om de mbo-consulenten van de JOB te bellen!

INFO

Iedere bedrijfstak heeft een eigen Collectieve Arbeids Overeenkomst (Kortweg: CAO). Hierin staan de afspraken tussen de werkgevers en werknemers over de rechten van de werknemers in die sector. In sommige CAO's worden ook afspraken gemaakt over de stagevergoeding. De meeste bedrijven houden zich wel aan de afspraken die er in de CAO zijn gemaakt maar zijn dit niet verplicht. Dus je hebt nog steeds geen "recht" op een stagevergoeding.

Checklist en tips

Wat moet er wèl in de POK staan?

- Een begin- en een einddatum.
- Het aantal klokuren.
- Afspraken over begeleiding.
- Afspraken over dat wat jij tijdens je stage moet gaan leren (eindtermen of competenties).
- Afspraken over de beoordeling van je stage.
- Afspraken hoe en wat je moet doen als de stage eerder eindigt dan was gepland.
- Afspraken over de verzekering tijdens je stage.
- Afspraken wie er aansprakelijkheid is tijdens je stage.

Wat hoort er NIET in de POK te staan?

- Er staat dat het leerbedrijf niet aansprakelijk is voor schade of letsel die je tijdens je stage mocht lijden.
- Er staat dat de deelnemer, dus jij, aansprakelijk bent voor letsel of schade die je tijdens je stage mocht lijden.
- Er staat iets vaags in zoals: “onder bepaalde omstandigheden wordt de POK door het leerbedrijf beëindigd.”
- Er staat dat je het eens bent met bepaalde regels, bijvoorbeeld de gedragsregels, maar je weet niet wat die regels zijn.

Tips

- Lees **voordat** je de praktijkovereenkomst ondertekent, alles eerst goed door.
- Vraag of je de praktijkovereenkomst mee naar huis kan nemen zodat je ‘m daar rustig door kunt lezen.
- Als je de tekst niet helemaal begrijpt, vraag dan aan iemand anders of zij weten wat er precies wordt bedoeld.
- Zet **nooit** zomaar je handtekening onder iets dat je niet hebt gelezen.
- Vraag **altijd** een kopie voor je eigen administratie.
- Als er dingen in de praktijkovereenkomst staan die daar volgens jou niet horen te staan, teken dan **niet** en bel de mbo-consulenten van de JOB.

Als je er zelf niet uitkomt dan kun je natuurlijk altijd de gratis hulp van de mbo-consulenten van de JOB inroepen. De mbo-consulenten zijn van maandag tot en met donderdag tussen 12.00 ten 17.00 bereikbaar op 020-3302614. je kunt de consulenten ook altijd mailen op consulenten@job-site.nl of kijk even op www.job-site.nl

Waar staat de JOB eigenlijk voor?

De Jongerenorganisatie beroepsonderwijs (kortweg: JOB) is een organisatie voor en door mbo-ers en komt op voor de belangen van alle mbo-ers in Nederland. Lees hier wat de JOB voor jou kan doen.

Advies en ondersteuning

De mbo-consulenten van de JOB kunnen je gratis adviseren en ondersteunen bij het oplossen van problemen met de onderwijsinstelling. Je kunt je vragen en/of klachten per e-mail sturen naar consulenten@job-site.nl. Bellen kan van maandag t.m. donderdag van 12.00 tot 17.00. Kijk ook eens op www.job-site.nl

Informereren en voorlichten

De JOB heeft allerlei brochures en folders over zaken waar jij mee te maken kan krijgen als je een mbo-opleiding volgt, zoals deze brochure over de praktijkovereenkomst. Maar er zijn ook brochures verkrijgbaar over de vrijwillige bijdrage, stage en medezeggenschap. Kijk eens op www.job-site.nl om te zien welke folders er precies zijn of om de folders gratis te downloaden.

Vertegenwoordigen

De JOB vertegenwoordigt alle mbo-ers in Nederland. Het bestuur van de JOB bestaat uit jongeren die zelf nog een mbo-opleiding volgen. Zij onderhouden (met steun van de vaste beleidsmedewerkers van de JOB) contacten met scholen, het ministerie van OCW en allerlei andere instellingen.